

> Retouradres Postbus 20951 2500 EZ Den Haag

**Directoraat-Generaal
Milieu**

Directie Klimaat en
Luchtkwaliteit
Afdeling MOVE

Rijnstraat 8
Postbus 20951
2500 EZ Den Haag
Interne postcode 650

Datum **23 DEC 2011**
Betreft Besluit Wob-verzoek oliewinning uit teerzanden en
brandstofkwaliteitsrichtlijn

Kenmerk
IENM/BSK-2011/177017

Geachte

Op 26 oktober 2011 ontving ik uw brief waarin u met een beroep op de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) een verzoek doet om informatie.

Bij de brief van 4 november 2011 is met toepassing van artikel 6, tweede lid, van de Wob de beslistermijn verdaagd met 4 weken.

Bij de brief van 6 december 2011 heb ik u meegedeeld dat met toepassing van artikel 6, derde lid, van de Wob de beslistermijn is opgeschort met een termijn van drie weken om derdebelanghebbenden in de gelegenheid te stellen een zienswijze te geven op het voornemen om bepaalde documenten openbaar te maken.

Ik heb u daarbij meegedeeld dat u een beslissing op uw verzoek tegemoet kunt zien op uiterlijk 28 december 2011.

Beoordeling van uw verzoek

U heeft vergelijkbare Wob-verzoeken ingediend bij het ministerie van Infrastructuur en Milieu, het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie, het ministerie van Financiën en het ministerie van Algemene Zaken. Mede onder verwijzing naar de besluiten van bovenstaande ministeries, bericht ik u als volgt.

U verzoekt om openbaarmaking van informatie over de contacten van ambtenaren van het ministerie van Infrastructuur en Milieu (IenM) over oliewinning uit teerzand en de Europese Fuel Quality Directive sinds 1 augustus 2011. Meer in het bijzonder geeft u aan geïnteresseerd te zijn in de contacten van de minister van IenM, het ministerie en beleidsambtenaren en vertegenwoordigers van de Kamer van Koophandel met:

- Vertegenwoordigers van de Canadese regering, zoals ministers en beleidsambtenaren.
- Vertegenwoordigers van de regering van de provincie Alberta.
- Vertegenwoordigers van de Engelse regering.
- Senior executives van BP en/of Shell.
- Vertegenwoordigers van de oliemaatschappijen, de -industrie, zoals consultants en lobbykantoren.
- Beleidsambtenaren van de Europese Commissie belast met de besluitvorming rond de FQD.
- Vertegenwoordigers van het Europe Parlement met de Fuel Quality Directive in hun portefeuille.

Directoraat-Generaal
Milieu

Kenmerk
IENM/BSK-2011/177017

Het archiefonderzoek heeft in totaal 52 documenten opgeleverd die onder uw verzoek vallen. Deze documenten zijn opgenomen in een inventarislijst, die als bijlage bij dit besluit is gevoegd.

In deze inventarislijst zijn de documenten gerubriceerd naar:

A: documenten die reeds openbaar zijn;

B: documenten die op basis van uw verzoek openbaar worden gemaakt;

C: documenten waarop een of meerdere uitzonderingen of beperkingen van toepassing zijn en op die grond(en) gedeeltelijk openbaar kunnen worden gemaakt;

D: documenten waarop een of meerdere uitzonderingen of beperkingen van toepassing zijn en op die grond(en) niet openbaar kunnen worden gemaakt;

In dit besluit wordt per rubriek (A, B, C of D) verwezen naar de corresponderende nummers uit de inventarislijst, zodat per document duidelijk is wat is besloten.

Overwegingen

A. Reeds openbare documenten

De documenten onder A, nummers 5,6,7,8,10,11,12,13, en 20 zijn reeds openbaar en voor een ieder beschikbaar. De Wob is niet van toepassing op reeds openbare documenten.

B. Documenten die openbaar worden gemaakt

De documenten onder B, met nummer 2a,3,17,25,29,30,41,45 en 52 zijn documenten, waarop geen uitzonderingsgronden en/of beperkingen van de Wob van toepassing zijn. Deze documenten maak ik met dit besluit openbaar en treft u bij dit besluit aan.

C. Documenten die gedeeltelijk openbaar worden gemaakt

Op de documenten onder C, met nummers 1,2,4,9,14, 16,18,19,21,22,23,24,26,27,28,31,32,33,34,35,36,37,38,39,40,42,43,44,46,47 en 48 zijn een of meerdere uitzonderingsgronden en/of beperkingen van toepassing, die ik hierna zal toelichten. Deze documenten maak ik met dit besluit gedeeltelijk openbaar en treft u bij dit besluit aan. Voor de motivering op welke gronden de betreffende delen van de documenten niet openbaar worden gemaakt, verwijs ik naar onderstaande overwegingen.

Persoonlijke levenssfeer (artikel 10, tweede lid, onder e, Wob)

Ingevolge artikel 10, tweede lid, aanhef en onder e, van de Wob blijft het verstrekken van informatie ingevolge de Wob achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer.

Namen, telefoonnummers (werk en privé) en e-mailadressen van medewerkers van het ministerie en andere organisaties en instellingen zijn gegevens die zodanig persoonlijk van aard zijn dat openbaarmaking hiervan een inbreuk vormt op de een ieder toekomende eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer. Ditzelfde geldt voor handtekeningen.

Naar mijn oordeel weegt ten aanzien van deze informatie de persoonlijke levenssfeer van de betrokkenen zwaarder dan het algemene, publieke belang van openbaarheid van die informatie. Ten overvloede merk ik op dat deze handelwijze in lijn is met de huidige jurisprudentie (Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State, 18 juli 2007, zaaknummer 200608032/1).

In alle onder C genoemde documenten zijn daarom deze gegevens verwijderd.

Bedrijfs- en fabricagegegevens (artikel 10, eerste lid, onder c, Wob)

Document 22 wordt (mede) op grond van artikel 10, eerste lid, onder c, van de Wob deels geweigerd. Ingevolge artikel 10, eerste lid, aanhef en onder c, van de Wob wordt bepaald dat het verstrekken van informatie ingevolge de Wob achterwege blijft voor zover dit bedrijfs- en fabricagegegevens betreft, die door natuurlijke personen of rechtspersonen vertrouwelijk aan de overheid zijn medegedeeld.

Volgens vaste jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State is van bedrijfs- of fabricagegegevens sprake: "indien en voor zover uit die gegevens wetenswaardigheden kunnen worden afgelezen of afgeleid met betrekking tot de technische bedrijfsvoering of het productieproces dan wel met betrekking tot de afzet van producten of de kring van afnemers en leveranciers." Onder bedrijfs- en fabricagegegevens vallen niet alleen technische gegevens, maar ook financiële gegevens. In het onderhavige geval gaat het om een presentatie van Europia, waaruit concurrentiegevoelige informatie is af te leiden

en die door Europa vertrouwelijk aan het ministerie is verstrekt. Het gedeelte dat wel wordt verstrekt is volgens Europa gedateerd en kan leiden tot een misinterpretatie van de huidige standpunten van Europa.

Onevenredige benadeling (artikel 10, tweede lid, aanhef en onder g, van de Wob. Dit artikel bepaalt dat het verstrekken van informatie ingevolge de Wob eveneens achterwege blijft voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang "(van) het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van de bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel derden."

Voor zover er geen sprake is van bedrijfs- en fabricagegegevens in de zin van artikel 10, eerste lid, aanhef en onder c, van de Wob, biedt artikel 10, tweede lid, aanhef en onder g, van de Wob basis voor een weigering van bedrijfsvertrouwelijke gegevens, waarvan openbaarmaking een onderneming onevenredig zou benadelen. In het onderhavige geval gaat het om de documenten met nummers 14, 15, 21, 22, 36 en 46, die bedrijfsvertrouwelijke informatie van Shell en Europa bevatten. Het belang dat genoemde bedrijven hebben bij de vertrouwelijkheid van deze informatie weegt, mede in het licht van het belang dat het ministerie erbij heeft om bij deze bedrijven informatie in te winnen in het kader van de interne beleidsvorming, voor mij in dit geval zwaarder dan het algemene belang van de openbaarheid. Daarom zijn uit de genoemde documenten de vertrouwelijke passages verwijderd.

Intern beraad en persoonlijke beleidsopvattingen (artikel 11 Wob)

Artikel 11, eerste lid, van de Wob bepaalt dat in geval van een verzoek om informatie uit documenten opgesteld ten behoeve van intern beraad, geen informatie wordt verstrekt over daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen.

Op grond van artikel 1, onder c, van de Wob, wordt onder intern beraad verstaan het beraad over een bestuurlijke aangelegenheid binnen een bestuursorgaan, dan wel binnen een kring van bestuursorganen in het kader van de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor een bestuurlijke aangelegenheid.

Persoonlijke beleidsopvattingen zijn: "een opvatting, aanbeveling of conclusie van één of meer personen over een bestuurlijke aangelegenheid en de daartoe door hen aangevoerde argumenten" (artikel 1, onder f Wob).

Dit artikel beoogt een interne gedachtewisseling vrij van inmenging te laten (zie ook: ABRvS 8 oktober 2003, Gst 2004, 22). Als stukken van intern beraad worden blijkens de toelichting op de Wob en bestendige jurisprudentie o.a. aangemerkt, nota's van ambtenaren, aan hun politieke en ambtelijke leidinggevenden, correspondentie tussen ministeries of andere bestuursorganen onderling en concepten van stukken. Voorts geldt volgens vaste jurisprudentie dat bij verwevenheid tussen feiten en opvattingen over de feiten geen verplichting tot openbaarmaking geldt (zie ABRvS 5 oktober 1999, Vermande D-11.1, ABRvS 25 september 1996, nr. R01.91.2898 en Vz ABRvS 13 mei 1985, AB 1986, 497).

**Directoraat-Generaal
Milieu**

Kenmerk
IENM/BSK-2011/177017

Artikel 11, tweede lid, van de Wob bepaalt, dat over persoonlijke beleidsopvattingen met het oog op een goede democratische bestuursvoering informatie *kan* worden verstrekt, maar niet in tot personen herleidbare vorm. Naar mijn opvatting is voor toepassing van artikel 11, tweede lid, van de Wob in dit geval geen plaats, omdat openbaarmaking (ook in geobjectiveerde vorm) van de onderhavige persoonlijke beleidsopvattingen niet in het belang van een goede en democratische bestuursvoering is.

Directoraat-Generaal
Milieu

Kenmerk
IENM/BSK-2011/177017

De documenten met nummers 35 en 35a zijn naar hun aard en gelet op het voorgaande aan te merken als documenten die zijn opgesteld ten behoeve van intern beraad en bevatten persoonlijke beleidsopvattingen van de betrokken individuele ambtenaren en andere betrokkenen bij het interne beraad. Uit deze documenten zijn alle gedeelten die persoonlijke beleidsopvattingen bevatten verwijderd.

Documenten die geheel niet openbaar worden gemaakt

Op de documenten onder D, met nummers 15, 35a, 49, 50 en 51 zijn een of meerdere uitzonderingsgronden en/of beperkingen van toepassing, die ik hierna zal toelichten.

Onevenredige benadeling (artikel 10, tweede lid, aanhef en onder g, van de Wob)

Ik verwijs u naar hetgeen ik al aangevoerd heb onder C over deze weigeringsgrond met betrekking tot Shell. De volledige weigering betreft de documenten 15 en 35a. In deze documenten was het niet mogelijk om slechts de vertrouwelijke informatie te verwijderen, omdat deze te zeer verweven was met de rest van het document.

Internationale betrekkingen (artikel 10, tweede lid, aanhef en onder a van de Wob).

De documenten met nummers 49, 50 en 51 hebben betrekking op het vertrouwelijke diplomatieke verkeer tussen een ambassade en het ministerie. Vertegenwoordigers van ambassades moeten er op kunnen vertrouwen dat datgene wat zij schrijven aan het ministerie of tijdens een ontmoeting met vertegenwoordigers van het ministerie uitwisselen vertrouwelijk wordt behandeld. Eenzijdige openbaarmaking daarvan door mij zou dat vertrouwen doorbreken. Dit zou negatief uitwerken op het contact met ambassades, wat zou leiden tot stroeve internationale contacten en diplomatieke betrekkingen in de bilaterale sfeer en de mogelijkheden van het ministerie om dergelijk contact in de toekomst te kunnen onderhouden beperken.

**Directoraat-Generaal
Milieu**

Kenmerk
IENM/BSK-2011/177017

Beslissing

Gelet op het bovenstaande wordt uw verzoek gedeeltelijk geweigerd en gedeeltelijk gehonoreerd. Conform artikel 7 treft u hierbij een afschrift aan van de (onderdelen van) documenten die ik met dit besluit geheel of gedeeltelijk openbaar maak.

Plaatsing op internet

De stukken die met dit besluit voor een ieder openbaar worden, zullen op www.rijksoverheid.nl worden geplaatst.

Hoogachtend,
DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN MILIEU,
Voor deze,
DE SECRETARIS-GENERAAL,

S. Riedstra

Bezwaar

U kunt tegen dit besluit bezwaar maken door het indienen van een bezwaarschrift. U kunt dit bezwaarschrift richten aan de staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu ter attentie van de hoofddirectie bestuurlijk-juridische zaken, afdeling algemeen bestuurlijk-juridische zaken, postbus 20906, 2500 EX te Den Haag. De termijn waarbinnen het bezwaarschrift moet worden ingediend bedraagt zes weken na de dag waarop het besluit is verzonden.

Het bezwaarschrift dient te zijn ondertekend en ten minste te bevatten:

- a. ondertekening;
- b. naam en adres van de indiener;
- c. de dagtekening;
- d. een omschrijving van het besluit waartegen bezwaar wordt gemaakt;
- e. de redenen van het bezwaar.

Het niet voldoen aan deze eisen kan leiden tot niet-ontvankelijkheid van het bezwaarschrift.